

Magasabb és egyszerűbb: Mindenki mindent van az egyik oldalon és a másikon azok, akiknek semmiük sincs a munkajárjukon kívül, amit a mai napon nem tudnak áruba bocsátani. És nincs itt különbség a szellemi és fizikai munkás között. Ugyanúgy nincs egybe a munkajárjuk az egyiknek, mint a másiknak, amit ugyanúgy nem tud áruba bocsátani az egyik, mint a másik. Mert öregség, betegség esetén ugyanolyan a helyzete az intellektuálisnak, mint a bér munkásnak, mert megszűnt a számára a tartalékolás, a vagyonszerzés lehetősége.

Az élet homlokterében a mai napon egyetlen probléma áll: a munkanélküliség problémája. S közös problémája ez az ipari munkásnak, a földművesnek és intellektuálisnak. — És főproblémája a fiatalnak, aki az élet kezdetén áll előtte a teljes bizonytalansággal és azzal a nagy kérdéssel: *mihez kezdjek?* És ebben a kérdésben az elkeseredésnek olyan fenyegető ereje van, hogy mindenki a megoldást keresi: nincs ma aktuálisabb téma ennél. A polgári közgazdászok azzal nyugtatják meg magukat: ez is a kapitalizmus természetes szokott, periodikus, csak súlyosabb válsága. De a kiutat megmutatni nem tudják.

A géprombolók, akiknek egy új szektája van keletkezésében, azt mondják a gép az oka mindennek s Ford leállítja a földbirtokán a magagyártotta traktorokat.

Az ifjúság szembeáll a szellemi hitbizományokban ülő, vagy életben mégis elbalanzírozó öregebbekkel. És az apák és fiúk generációs ellentéte osztályellentétévé élesedik. — A fiatalok az álláshalmazások megszüntetését követelik s azt hiszik, hogy ezzel a problémát már meg is oldották. Az álláshalmazások megszüntetése pedig olyan szimptomás gyógyszer, mint a morium, amely szünteti ugyan a fájdalmat, de a baj alapokat nem gyógyítja. Momentán enyhít a bajon, de a baj megmarad.

És a baj olyan súlyos, hogy lehetetlen tisztába nem jönni azzal, hogy ami ma van, az nem a szokott periodikus krízise a tőkés termelésnek: de az agóniája. A társadalom méhében pedig vajdik egy új termelési rend. És az ifjúság az, aki legjobban érzi az agónia és vajadás minden fájdalmát. Mert akit ma kidobtak a termelésből az oda a mai termelési rend mellett vissza nem kerül. De itt áll a fiatalság, amely csak most akar kezdeni és még a reménye sincs meg a munkára.

De megfordul a helyzet abban a pillanatban, amint a termelés célja az ember és nem a haszon. Abban a pillanatban nincs túlprodukció sem anyagi sem szellemi javakban. Mert kell a ruha, kell a cipő, a lakás, a tanár, az orvos, a mérnök és a vegyész. Abban a pillanatban nem kell összetörni a gépeket és nem kell bevinni a numerus clausus a főiskolákra.

Es ennek a fiatalságnak, amely ma kétségbeesetten kérdezi: *mihez kezdjek?*, meg kell látnia, hogy neki nincs külön problémája s így nincs is annak külön megoldása. Az ő problémája azonos a föld és a gyár fiataljainak problémájával s azt csak együtt oldhatják meg. Az intellektuális ifjúságnak a társadalmi harcok történetében egy szerepe és elhivatása van, amellyel együtt meg is oldja a maga égető nagy kérdését: a maga etikai és szellemi erejével katalizátorként hatni arra a társadalmi folyamatra, amely azt az eddig csak frázist van hivatva valóra váltani, hogy az ember a teremtés koronája.

A szegedi pénzpiac helyzete

Három bankigazgató nyilatkozata

(A *Délmagyarország* munkatársától.) Nincs ma izgalmasabb problémája az életnek, mint a pénzügyi helyzet. A *Délmagyarország* munkatársa kérdést intézett három szegedi bankigazgatóhoz, hogy nyilatkozatukban világítsák meg a helyzetet.

Grosz Marcell

a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank vezérigazgatója kérdésünkre a következőket mondotta:

— A szegedi pénzügyi helyzetet ma bajos különállón tárgyalni. Mi természetesen életintetben is az ország általános helyzetének hatása alatt állunk. A tőkeképződés közismert okok folytán alig észrevehető és a hitelezési viszonyok részben ennek következtében, részben a bizalom hiánya miatt *nagyon korlátozottak*.

— Tapasztalataim szerint az adósok az általános gazdasági helyzet nyomása alatt a legnagyobb erőfeszítéssel apasztják kötelezettségeiket, ami *némi lehetőségeket ad új hitelek nyújtására*. A mi intézetünk a nehéz viszonyok ellenére a hozzá forduló kisebb terjedelmű jogosult hitelkérdéseket ma is kielégíti.

Glücksfal Lajos

a Magyar Államias Takarékpénztár szegedi fiókjának igazgatója kérdésünkre a következő választ adta:

— Szeged és környékének gazdasági helyzetét, látásait önállóan, az általános viszonyoktól elszigetelten elbírálni és erről véleményt mondani, elhibázott, meddő feladat lenne. A termelés és fogyasztás — minden szervezettetés és öltöztetés — mellett is — egymásrautaltsága, a politikai rokonszenv és antagonizmus által befolyásolt, de mégis az életfennmaratást biztosító vérkeringés funkcióját végző világherkedelmi forgalom, nem kevésbé az egyes, földrajzilag egymástól bármily távol eső országok közötti hitelkapcsolatok még normális időkben is olyan gazdasági függést jelentenek nemcsak városok és országrészek, hanem egész államok és világterületek szempontjából, hogy a leromlás és nyomor, épp úgy mint másrészt az anyagi jólét egyes országokban sokáig izoláltan meg nem maradhat, hanem a természetes és mesterséges határokat lerontva, lassabb vagy gyorsabb tempóban, de többnyire először kedvezőtlen irányban kölcsönhatásaikban érezhetővé válnak szinte az egész globuszban. Fölötte téves lenne az a vélelem, hogy a dekonjunktúra elhárítására egyes kormányok egyoldalú intézkedései, akár az árucserre vagy a devizaforgalom korlátozása, akár pedig egyéb vámpolitikai és elzárkózási technikák, alkalmasak lennének és a helyzet javulására vezetnének; ellenkezőleg ez a politika ellenintézkedéseket, retorziókat provokál és végeredményben a helyzetet még csak jobban komplikálja, a gyógyulási folyamatot még csak megnehezíti és megakasztja. Ilyen körülmények között egy közéletet kiragadni az egészből és arról elmélkedni, hogy miképpen lehetne ott elviselhető állapotot teremteni, egy ódzsiget létesíteni, melyet a környező sivatag futóhomokja nem lep el, hiába való ábrándnak kell, hogy bizonyuljon.

Nem jelenti azonban ez a megállapítás azt, hogy most már ölbetett kézzel kellene belenyugodni a kikerülhetetlen végzet eljövetelebe és hogy a magunk lokális, speciális bajainak nem kellene foglalkoznunk és elhárítani ne igyekeznünk azokat a következményeket, amelyek függetlenül a világválságtól, a mi saját tévedéseinkből, mulasztásainkból származnak. Az eddig felmerült eszméknek az a hibájuk, hogy azoknak valóra váltása, vagy — mint a város rendezése, csatornázása és kövezése, tanyai műutak létesítése — anyagi eszközök hiányán mulik, vagy — mint a megyei székhelynek át-helyezése, az algyői közúti híd építése, a környék vasutiforgalmának idekoncentrációja — az államnak erőteljes támogatását nem nélkülözheti, vagy pedig — mint a város ingatlanainak, elsősorban bérházaiknak részben értékesítése — megfelelő tőkeerős vevők teljes hiánya miatt jámbor óhajt fel. Iőtlen tanács marad.

Igaz, hogy negativumok felsorolása nem sokat lendít rajtunk, de sajnos, be kell ismerni, hogy az adott helyzetben, az uralkodó stagnáció enyhüléséig más programot a város vezetősége nem tűzhet maga elé, mint a *legmészebbmő takarékoságot a költségek kiadási tételeinél, a nem rentábilis közüzemeknek kommerziális elvű átkal-másával jövedelmezőbbé tétele, vagy ha ez nem sikerül, részben megszüntetése, a földbérlok fize-*

tőkéességének emelése gazdasági oktatás és tré-nítás segítségével, a szőnyegen lévő légszuszgárl ügy minél kedvezőbb megoldása és — last not least — az adóssági kamatoknak jelentékeny le-szállítása.

Ez utóbbi azonban — és ezzel visszaérkeztem oda, ahonnan kiindultam — nem egye-dül szegedi probléma, hanem csak országosan, csak a külföldi hitelezőkkel egyetértően és csak akkor lesz megoldható, ha erre egy nemzetközi egyet-értés meg fogja teremteni a szükséges kedvező atmoszférát.

Azok a jelenségek, amelyek Angliában az eddig ott uralkodott pesszimizmus helyett a bizakodás tüneteit mutatják és főleg azok a kísérletek, amelyek a régi monarchia utódállamainak gazdasági közeledését, ezt követőleg pedig azoknak a nagy-hatalmak által való pénzügyi felségelyezését, a jelek szerint szinte jóakarattal — még ha nem is altruisztikus érzések, hanem önző érdekek által diktált belátás hatása alatt — tűzték ki célul, reményt nyújtanak arra, hogy végre mégis el-kerüljön fog utját állani a további rombolásnak, mely csak a jelenlegi gazdasági rend teljes csőde-jét vonhatná maga után és újból hozzásegíteni a most élő generációt a boldogulás, a prosperitás leha-tóságához. A nyer a : azok elcsöbödése, a mecha-nizálás terjedése, amelyeket sokan tévesen a rány-szakadt kalasztrófa okának hajlandók odáállítani, tulajdonképpen hivatva vannak a megélhetést meg-könnyíteni, az emberiség életstandardját emelni.

Gál Miksa

az Angol-Magyar Bank szegedi fiókjának igazgatója a következő nyilatkozatot adta:

— A szegedi pénzpiacról nyilatkozni nem könnyű dolog. Más városokban láthatunk ipari, kereskedelmi fejlődést, vagy akár csak felkészültséget erre. Szeged — sajnos — egy *Telcsky-féle vá-szárú város benyomását kelti*. A gyárkémények füstje, ott ahol még munka folyik, félenként száll a felhők felé, amelyek a város közgazdasági életét számos évek óta jobban és jobban beárnyékolják. Hol van és mikor, meg honnan jön az a nap, amely ezeket a mind sűrűbbé váló felhőket át tudná törni? Itt a város halálága, amely heroikus erővel küzd ma már a létért, azért, hogy tisztviselőit kifizethesse s nem is mer, mert nem is tud a legszükségesebbek berendezésére, vagy beszerzésére gondolni. *Rongyos asztal, lóheretű alak, öreg kassza, síró és fájdó népiélet sebek, le-rongyolt ipar és kereskedelem* ami itt van.

— Lehet itt pénzpiacról, pénzpiaci helyzetről beszélni? A megjelent mérlegek hűen, tulajdon-tulkrózik vissza a megrokkant város pénzügyét. A néhány év előtti konjunktúra, meg állami támogatás nekilendítette a várost a városiasság felé, de e nem is hét, hanem csak két-három bő esztendő tülgyors és tulszigoru bőjt és nélkülözés kö-vette.

— Hogy mik a kilátások? Optimista vagyok és a világ folyása az optimistákat igazolja. *Azok győz-nek, akik hisznek* és csak azok a nemzetek, emberek tűnnek el, buknek le, akik megadva magukat aorsuknak, eleve kiállanak a küzdelemből. Soha nem mérnek nagyobb csapást az emberre, mint amennyit kibír. A világháboru nélkülözéseit nem bírta volna ki a fizikailag edzettebb középső kori ember és a mai városi élet szűke hétköznapi-jának zaja is már rég szétépte volna annak idejét, aki hosszú tréning folytán szinte nem is hallja, hogy mi történik az uccán. Csak most tűnnek fel olyan szörnyűnek a nélkülözések, amikor elfelejtet-tük, hogy hogyan tudunk odukan lakni és szinte hétszámra nem látni meleg ételt, elviselni fagyot, esőt és sohasem képzelt fizikai kínokat. S mégis! Az ember hamar felejt, de feltétlen szükséges, hogy stoikus nyugalommal és jobb jövő feltétlen bizalmával tekintünk a holnap és a holnapután elé.

— A szegedi pénzpiac semmit sem jobb, de nem is rosszabb, mint országunk bármely piacáé; itt mindössze talán csak reménytelenebb, talán fásultabb az ember, mert a szűkre szabott agrár-gondolkodás szemüvegén keresztül nézi a világot s mert épp az agráriust érték az utolsó években a legsúlyosabb csapások. De én tele vagyok re-ménységgel és valahogy azt mondja nekem opti-miztikuss gondolkodásom s valahogy azt kellene prédikálnj is: ime itt a megváltás időpontja, ennél rosszabb már nem, csak jobb lehet és lesz is. Csak fel a fejé! Ugy érzem, hogy egyszerre, át-menet nélkül itt lesznek a harangok, amelyek a jobb, a jó időt fogják hirdetni és azt, hogy a küzdő és küzdő emberiség megváltás ideje meg-érkezett! S e pirkadás egyben a szegedi, lerom-lyolt pénzpiac felvirágozására is döntő hatással lesz.

Finom márkás órák, ékszerek,

„HIS MASTERS” gramfonok, lemezek, alpakka evőeszközök részletfizetésre is.

A. B. C. beszerzés. Ezüst evőeszközök minden fazonban. Remek kiviteli 900/1000 finom ezüst íparművészeti dísz tárgyak 6 pengőttől följjebb. Ujdonság: Felhuzás nélkül járó kar-órák, „Perpetuummobile” álló és inga-órák. Bizományi, alkalmi árak átvétele, eladása. Törté-arany, ezüst, régi pénz, zálogjegy beváltás legmagasabb napi ártan.

Tóth órák kölcsön-u. 7.

Nagy óra- és ékszerjavító műhely.